

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

22.09.2020

Programma Nr. 5-03/13
ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un smilts–
grants) ieguvei atradnes “Laukāres” iecirknī “Dzelzīši” Leimaņu
pagastā, Jēkabpils novadā

Derīga līdz 2025. gada 22. septembrim.

Programma izdota paredzētās darbības ierosinātajai – sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “OSUKALNS”, reģ. Nr. 45403003353, adrese: Bebru iela 104a, Jēkabpils, LV-5201, elektroniskā pasta adrese: info@osukalns.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2020. gada 24. augusta iesniegumu “Par IVN programmas izsniegšanu” un 2020. gada 11. septembrī iesniegtiem sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir smilts un smilts–grants ieguve 4,948 ha platībā (turpmāk – Paredzētā darbība) derīgo izrakteņu atradnes “Laukāres” iecirknī “Dzelzīši” nekustamā īpašuma “Dzelzīši” (kadastra Nr. 56740030017), zemes vienības daļā ar kadastra apzīmējumi 567400300178005 daļā, Leimaņu pagastā, Jēkabpils novadā (turpmāk – Darbības vieta). Īpašums “Dzelzīši” pieder Jēkabpils novada pašvaldībai, reģ. Nr. 90009116789. Ierosinātāja ar Jēkabpils novada pašvaldību 2018. gadā 4. oktobrī ir noslēgusi zemes nomas līgumu Nr. JNP/2-8/18/20 par zemes daļas, 4,95 ha platībā, no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 56740030017 nekustamajā īpašumā “Dzelzīši”, Leimaņu pagastā, Jēkabpils novadā, iznomāšanu līdz 2043. gada 1. septembrim. Saskaņā ar zemes nomas līgumu, zemes lietošanas mērķis ir derīgo izrakteņu (smilts un smilts–grants) ieguve.
2. IVN Paredzētajai darbībai piemērots 2020. gada 12. martā ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) lēmumu “Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. DA20SI0008”.

3. Atbilstoši Jēkabpils novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartei “*Funkcionālais zonējums un apgrūtinātās teritorijas, objekti un to aizsargjoslas*” Darbības vietai ir noteikti funkcionālie zonējumi – *Derīgo izrakteņu ieguves teritorija (TD)*, *Mežu teritorija (M)* un *Lauku zemes (LI)*, daļa Darbības vietas teritorijas atrodas kapu aizsargjoslā. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu *Mežu teritorijā (M)* un *Lauku zemēs (LI)* derīgo izrakteņu ieguve noteikta kā teritorijas papildizmantošana.
4. Darbības vietai tuvumā atrodas vairākas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Atradnē “*Laukāres*” ir izdalīti vairāki iecirkņi, šobrīd derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta trīs iecirkņos “*Kapāres*”, “*Laukāres -1*” un „*Laukāres*”¹. Austrumos atradne robežojas ar smilts un smilts – grants atradni “*Granstkalni*” un ZR ar smilts un smilts – grants atradni “*Rūķīši*”. Ierosinātāja veic derīgo izrakteņu ieguvī, tai skaitā šķirošanu un drupināšanu, blakus esošajā iecirknī “*Kapāres*” 9,278 ha platībā.
5. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju pirms ieguves uzsākšanas teritorijā tiks noņemta augsne un segkārtā, novietojot tās kaudzēs gar iecirkņa perimetru. Izstrādes iecirkņa teritorijā ieguve plānota sākot no A malas, no esošā karjera, kur savu saimniecisko darbību veic Ierosinātāja, puses. Ieguvī plānots veikt kaplēs, katras kāples augstums ~ 4 m, kopā izstrādi paredzēts veikt 5 – 6 kāplēs līdz ~19,10 m dziļumam. Gadā paredzēts iegūt līdz 30 – 50 tūkst. m³ smilts un smilts–grants materiāla.
6. Ierosinātāja plānojusi veikt derīgo izrakteņu ieguvī virs un zem pazemes ūdens līmeņa bez pazemes ūdens atsūkņēšanas un mākslīgas pazemināšanas.
7. A virzienā no Darbības vietas aptuveni 720 m attālumā atrodas apdzīvota vieta “*Leimaņi*”. Tuvākā viensēta “*Dimperāni*” atrodas R virzienā, aptuveni 500 m attālumā² no Darbības vietas.
8. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*”³ pieejamo informāciju, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 56740030017 R robežojas ar īpaši aizsargājamo biotopu *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* (6210). Darbības vieta atrodas aptuveni 320 m attālumā no biotopa, tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*NATURA 2000*) ir dabas liegums “*Kaušņu purvs*”, kas atrodas ZA virzienā aptuveni 2,7 km attālumā. Tuvākais mikroliegums, kas izveidots putnu dzīvotnes aizsardzībai, atrodas ZA virzienā apmēram 4,3 km attālumā no Darbības vietas.
9. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija 2019. gada 13. novembrī (sēdes protokola Nr.65) Darbības vietā, 49,48 tūkst.m² platībā, akceptējusi šādus N kategorijas ģeoloģiski izpētītos krājumus (krājumu stāvoklis uz 1987. gada 1. janvāri) – smilts-grants 797,60 tūkst.m³ apjomā, tajā skaitā 238,90 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, un smilts – 709,90 tūkst.m³ apjomā, tajā skaitā 439,40 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, kā arī atlikušos krājumus (krājumu stāvoklis uz 2019. gada 15. martu) – smilts-grants 731,00 tūkst.m³ apjomā, tajā skaitā 238,90 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, un smilts 696,50 tūkst.m³ apjomā, tajā skaitā 439,40 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa.
10. Dienests Ierosinātājai ir izsniedzis derīgo izrakteņu atradnes pasi un ieguves limitu (derīgi no 19.12.2019. līdz 01.09.2043.). Ieguves limits izsniegts atbilstoši 2019.gada 13.novembrī akceptētajiem atlikušajiem krājumiem. Atradnes iecirknī derīgā izrakteņa ieguve ir veikta pirms ģeoloģiskās izpētes, precīzu datu par iegūto derīgo izrakteņu apjomu nav.

¹ Informācija, kura vērtēta Pārvaldes 2020. gada 12. marta lēmumā “*Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. DA20SI0008*”.

² Attālumi saskaņā ar Valsts zemes dienesta datu publicēšanas portālā www.kadastrs.lv pieejamajiem mērīšanas rīkiem.

³ <https://ozols.gov.lv/ozols/>

11. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2020. gada 18. augusta līdz 2020. gada 15. septembrim. Paziņojumi par Paredzēto darbību tika publicēti reģionālā laikrakstā “*Brīvā Daugava*” 2020. gada 18. augusta numurā Nr. 65 (11542) un 2020. gada 25. augusta numurā Nr. 67 (11544), ievietoti tīmekļa vietnēs www.osukalns.lv, www.jekabpilsnovads.lv un www.vpvp.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātajās iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizētas sanāksmes klātienēs un neklātienēs formā. Sanāksme klātienēs formā tika organizēta 2020. gada 28. augustā plkst. 9.00 Ierosinātajās telpās Bebru ielā 104a, Jēkabpilī. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 5 personas. Savukārt saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu un *Pārejas noteikumu* 3. punktu tika organizēta arī sanāksme neklātienēs formā. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2020. gada 4. septembra plkst. 10.00 līdz 2020. gada 10. septembrim. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļa vietnēs www.osukalns.lv un www.jekabpilsnovads.lv. Tiešsaistes videokonference notika 2020. gada 8. septembrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 11.00, pieejas saite tika publicēta tīmekļvietnē www.osukalns.lv un www.jekabpilsnovads.lv. Interesenti varēja sūtīt jautājumus uz Ierosinātajās pārstāvja e-pasta adresi: marites55@inbox.lv. Atbilstoši 2020. gada 4. – 10. septembra Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam Ierosinātajās mājas lapā, kur bija pieejama videoprezentācija, tika skatīta 265 reizes. Ierosinātāja un tās pārstāvji attālinātās Sākotnējās apspriešanas sanāksmes laikā nesaņēma sabiedrības priekšlikumus par Paredzēto darbību. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā tika saņemti divi sabiedrības priekšlikumi par Paredzēto darbību, kas ņemti vērā, formulējot šīs Biroja programmas prasības, kā arī nosūtīti Ierosinātajai, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojums jā sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr.18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
  - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu. Ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām, izpētes teritorijai jāaptver arī šīs Biroja Programmas I nodaļas 4. punktā uzskaitītās teritorijas, kur veikta, tiek veikta vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotais transportēšanas maršruts līdz Valsts reģionālajam autoceļam P72 “*Ilūkste (Virsaīši) Bebrene – Birži*” (turpmāk – autoceļš P72) un Valsts vietējās nozīmes autoceļam V790 “*Leimaņi – Mežgale – Grāvīši*” (turpmāk – autoceļš V790), kā arī reprezentatīvi posmi pa šiem autoceļiem, ievērtējot šo ceļu atšķirīgos segumus (grants segums, asfalta segums).

- 3.2. Ziņojumā ietverams esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiskajos materiālos nepieciešams attēlot gan citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, gan teritoriju, kurā plānota smilts un smilts-grants ieguve Darbības vietā, gan teritorijas, kurās netiks veikta Paredzētā darbība dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu) dēļ, plānotos piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļus, nosusināšanas sistēmas elementus, ja tādi paredzēti, meliorācijas objektus, tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus (bērtnes, būves, ēkas, infrastruktūru, inženierkomunikācijas u.c. objektus) u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
- 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.4. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
- 3.5. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē ietekmes uz vidi novērtējumu un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties Ziņojuma izstrādes laikā vai kurām iesniedzams Ziņojums:

Ierosinātāja Ziņojumu iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, Pārvaldē un Jēkabpils novada domē rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums.

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī informāciju par nekustamajā īpašumā “Dzelzīši” derīgo izrakteņu krājumiem, to kategoriju, iegulas raksturojumu, derīgo izrakteņu kvalitāti un izmantošanas iespējas.

- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), cik iespējams izsver arī transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās alternatīvu fizikālo raksturlielumu apraksts, zemes izmantošanas prasības būvniecības un ekspluatācijas laikā), ievērojami arī šādi nosacījumi:
  - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojumam aptver gan teritorijas sagatavošanu un papildus nepieciešamo objektu būvniecību, gan arī derīgā materiāla ieguvu un teritorijas rekultivāciju.
  - 1.4.2. Norādot maksimālās iespējamās ieguves platības, ņem vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas, ierobežojumus) un attēlo vietas, kur derīgā izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
  - 1.4.3. Aprēķina un norāda kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (augšņu virskārtas noņemšana, ja attiecināms, arī atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniedz informāciju par noņemtās augšņu virskārtas, arī celmu u.c. noņemtā apauguma izvietojumu vai izmantošanu.
  - 1.4.4. Raksturojot teritorijas sagatavošanas darbus, īpašu uzmanību pievēršama iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei, arī ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama un paredzēta.
  - 1.4.5. Raksturojot ieguves procesus – sniedz informāciju par smilts un smilts–grants ieguves darbu secību, plānotajiem derīgo izrakteņu ieguves veidiem un apjomiem, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku.
  - 1.4.6. Apraksta derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), ja tādi Darbības vietā paredzēti – arī derīgā materiāla apstrādes (drupināšanas, šķirošanas, skalošanas) un citus tehnoloģiskos procesus, un salīdzina tos ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norāda izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
  - 1.4.7. Novērtē inženierkomunikāciju pieejamību, sniedz informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
  - 1.4.8. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības (piemēram, seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām, blakus esošām, derīgo izrakteņu ieguves vietām.
  - 1.4.9. Novērtē piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniedz konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, norāda, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas iekārtas rada attiecīgos blakusproduktus un emisijas. Prognozējamo

emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁴ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un, nepieciešamības gadījumā, kvalitātes kontrole.

- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē.

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, ņem vērā arī vides pārmaiņas, ko izraisījusi līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā un tās apkārtnē, īpašu uzmanību vides stāvokļa novērtējumā pievēršama šādiem jautājumiem:
  - 2.3.1. Darbības vietā un tās apkārtnē esošajās citās derīgo izrakteņu ieguves vietās līdz šim jau veiktās darbības dabas resursu (tostarp derīgo izrakteņu) ieguvei, darbu veikšanai izsniegtās atļaujas, veikto darbību apjomi, esošās situācijas novērtējums.
  - 2.3.2. Hidroģeoloģie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
  - 2.3.3. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un

---

⁴ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.

- 2.3.4. Darbības vietas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums kontekstā ar Paredzēto darbību (piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi).
  - 2.3.5. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas ceļu tuvumā, attālumi līdz tām.
  - 2.3.6. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums, ieverot vērtējumu par nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā. Sugu un biotopu novērtējumu jāveic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificētam nozares (sugu un biotopu) ekspertam un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
  - 2.3.7. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, ceļu nestspējas raksturojums, satiksmes drošība, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
  - 2.3.8. Informācija par tuvākajām citām rūpnieciska rakstura darbībām, kas rada līdzīgas ietekmes, vai piesārņotām vietām Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējums, – vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Papildus, raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzamas arī šādas ziņas:
- 2.4.1. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā.
  - 2.4.2. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
  - 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, ietverot karjera izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu.
  - 2.4.4. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
  - 2.4.5. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
  - 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums.

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Saistībā ar Paredzētās darbības kontekstā būtiskākajām ietekmēm (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktais) Birojs novērtējumam izvirza sekojošas prasības:
  - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš savstarpējām un summārām ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvi citās ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē (skat. šīs Biroja Programmas I nodaļas 4. punktu).

- 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana, arī ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
- 3.2.3. Sagatavojama Paredzētās darbības izraisītu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze. Novērtējumā ņem vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, smilts un smilts – grants ieguves ilgumu, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvi citās teritorijās. Novērtējama arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz gruntsūdeņiem, pieņemošajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akas) un to kvalitāti.
- 3.2.4. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti gan derīgo izrakteņu iegūšanas laikā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējums aptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no karjera sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes (ja tāda paredzēta) un transportēšanas.
- 3.2.5. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši derīgo izrakteņu iegūšanas laikā un no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība”* noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmantot trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un novērtējums aptver gan ietekmes no karjera sagatavošanas un derīgo izrakteņu ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.6. Vērtējot transportēšanas ietekmes, ņem vērā šajā programmā noteikto prasību, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma ne tikai līdz autoceļam P72 un autoceļam V790, bet arī reprezentatīviem posmiem uz šiem autoceļiem, ievērtējot šo ceļu atšķirīgos segumus (grants segums, asfalta segums). Summārās ietekmes vērtējumā jāņem vērā arī esošā satiksmes intensitāte.
- 3.2.7. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 3.2.8. Veicams ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, tostarp īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, kā arī īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, novērtējums. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē. Novērtējumu sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.

- 3.2.9. Novērtējams, vai Paredzētā darbība var ietekmēt īpaši aizsargājamās, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*), un mikroliegumus.
- 3.2.10. Novērtējama Paredzētās darbības ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem. Veicams ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamības, tajā skaitā, piedāvāto risinājumu, izvērtējums un raksturojami atbilstošie nosacījumi.
- 3.2.11. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.3. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā, ka Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā ietvertā prasība pēc būtības ir piebilde, skaidrojot, kā veicams gaisu piesārņojošo vielu emisiju aprēķins un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Izpildot šo prasību Ziņojuma attiecīgajās nodaļās, kur tiek vērtēta šī Paredzētās darbības ietekme, atsevišķu papildus nodaļu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punkta izpildei Ziņojumā var neietvert.
- 3.4. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums, tostarp ietekmes uz materiālajām vērtībām Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Ziņojumā jāietver arī apkopojošs sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējums, tajā skaitā ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu rezultātus.

4. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 4.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, jānorāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz datorprogramas/-u aprēķinu ievades datus.
- 4.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

5. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 5.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tiem jāaptver gan risinājumi teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības, gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (t.i. - rekultivācija). Novērtē gan, kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.
- 5.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

6. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 6.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai.
- 6.2. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktors

(paraksts*)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu